

Tiyatro festivalinden Moda Sahnesi'ne

Son İstanbul Tiyatro Festivalininden, gelecek mevsim de sahnelenmeye devam edecek iki ilginç dans gösterisi sezonun son gösterileri için Moda Sahnesi'ndeydi.

Erdoğan MİTRANI ■ Sanat

4 Temmuz 2018 Çarşamba

'All About the Heart'

Yıldız Teknik Üniversitesi Dans Anasanat Dalından bölüm birincisi olarak mezun olan, master'ını Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Dans Bölümünde bitirdikten sonra aynı üniversitede doktora çalışmalarına devam eden çağdaş dans sanatçısı, koreograf ve eğitmen Canan Yücel Pekiçten, aynı zamanda Mimar Sinan ve Yeni Yüzyıl Üniversitelerinde ders veriyor.

Pekiçten, yerli ve yabancı koreografların projelerinde dansçı olarak yer almasının yanında, kendi eserlerini yurt içinde ve yurt dışında sahneledi, ödüller kazandı. Çalışmaları şimdiye kadar, Jardin d'Europe, Europe In Motion, Workshop Foundation (Macaristan), The Swedish Arts Grants Committee (İsveç) ve Kone Fonu (Finlandiya) tarafından desteklendi, 2017 yılı için Cec ArtsLink (US) tarafından Movement Research, New York Residency ile ödüllendirildi.

Konseptini ve Koreografisini yaparak, dans ettiği 'All About the Heart', adlı solo performansını, Eylül 2017'de İsveç'in Gothenburg şehrinde ilk gösterimini yaptıktan sonra Ekim 2017'de New York'taki icrasından hemen sonra İstanbul Tiyatro Festivalinde sahneledi.

'All About the Heart', üç farklı operaya konu olmuş üç kadın karakterin öyküsünü, üç ayrı soloda, farklı birere yorumla sahneye taşıyarak, cinsiyetçi bir bakış açısıyla yaratılmış bu karakterlerin gerçekliğini, koreograf ve icracısının kendi gerçekliğinin süzgecinden geçirerek izleyiciyi karakterlerin 'şekil değiştirmesine' tanıklık etmeye çağırıyor.

İttihadsızın, grotesk bir biçimde hikayeleştirmesi ve Liebu sonunda cüce kraliçeyi kimliği ippek bir atkıyla buğalar.

Pekiçten, ölümü erotikleştirilmiş ve kusurlu arzusunun kurbanı olmuş kraliçeyi, iyelik zamiriyle ona aitliği belirtilen kötücül cücesine öldürtmez, kraliçe cüceyi kendi bedeninde eriterek ona dönüşür.

Fin dilinde yazılmış ilk opera olan Pohjan Neito, Finlerin epik destanı Kalevala'dan esinlenir. Destanda kelimelelere atfedilen önem, kelimelerin ve şiirlerin savaş aleti gibi kullanılması ve şeffaflıkla özdeşleştirilmiş kadın güzelliğine yapılan vurgudan yola çıkan ikinci solo, koreografinin yorumu ile bir video projesi ve şiir ile karşımıza çıkar.

Üçlemenin en uzun solosu Batılı bir subay ile evlenen Doğulu bir kadının, Batılı olma yönündeki kusurlu arzusunun göze çarptığı oryantalist bakış açısı ile yazılmış Madam Butterfly operasından ilham alır. Yelpazeler, Japon vazoları, kimonolar gibi, her daim Japon mallarıyla resmedilmiş kadın imgesi ile başlayan solo, hayatı, kocasının geri dönmesini bekleyişten ibaret olmuş Cio-Cio San Madam Butterfly'ın bekleyişinin fizikselleştirilmesi ile devam eder. Hayal kırıklığının intihara sürüklediği, ölmeden önce "Söz veriyorum, geri geleceğim" diyen, Bayan Kelebek, sözünü tutarak geri gelir. Ancak toksik bir varlığa dönüşmüştür Cio-Cio San. O artık egzotik bir çiçek, bir kelebek değil, bir güvedir.

Her üç kadın karakterin kusurlu arzuları, kötü tarafları, gelenek dışı eylemleri ile fiziksel olarak "varoluşu" eserin temelini oluşturur. Cücesinin fiziksel kusurları, kraliçenin kendi gücü ve iktidarıyla aynı bedende var olmaya devam eder. Güzelliği şeffaflıkla, bir başka deyişle "hem var hem yok" bir varoluşla tanımlanan Pohjan Neito etten kemiktendir, derisi de kalın ve belki de siyahtır. Madam Butterfly, bir intikam tanrıçası, bir tür pagan şeytan olarak geri gelir. Batılı olma arzusu ile kalbinin kurbanı olmaz, ona hükmeder. Her üç solo ile birlikte, idealize edilmiş farklı kadın prototipleri sorgulanır. Bu özelliklerin hiçbirini taşımayan 'öteki'nin varoluş biçimi, Batıya özgü tekil bir form olan 'solo' ile gözler önüne serilir.

Ses tasarımı Etem Kaplan, video tasarımı Metin Çavuş, ışık tasarımı Utku Kara'ya ait olan gösteriyi Canan Yücel Pekiçten benzersiz, müthiş heyecan verici bir seyirliğe dönüştürüyor.

Konsept olarak, birinci soloda, ayağına büyük gelen bir çift ayakkabıyla kraliçeden cüceye geçişi, cinayet aleti kırmızı eşarp yerine kıpkırmızı bir elma ile cücenin içine alındığını simgelemesi, ikinci bölüm videosunun kusursuz siyah-beyaz estetiği, son soloda, 'egzotik' Japon mallarının hınzır bir mizah duygusuyla sergilenmesi, Cio-Cio San'ın saçındaki uzun iğneleri kalbine saplayarak stilize intiharı gibi çok parlak buluşlar var.

Dançı olarak, Pekiçten'in performansı nefes kesici. Mecazi olarak söylemiyorum. Performansın son bölümlerinde gerçekten seyircinin de soluk alması hızlanıyor, kalbi güm güm atmaya başlıyor.

Sezonda sakın kaçırmayın!

'Güneşin Zaptı'

Ses tasarımını Sinan Kestelli, ışık tasarımını Turan Tayar, mekân tasarımını Taldans'ın üstlendiği, Aleksey Kruçenih'in yazdığı ilk Fütürist Rus Operasından yola çıkarak oluşturulan, konsepti koreografisi ve performansı Taldans'a ait 'Güneşin Zaptı', Taldans ile Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları ortak yapımı.

Taldans topluluğunun çıkış noktası Mustafa Kaplan tarafından İstanbul Şehir Tiyatroları bünyesinde kurulan hareket-dans araştırma birimi Tiyatro Araştırma Laboratuvarı'dır. Beklan ve Ayla Algan'ın desteğiyle, olan buradaki stüdyolardan yararlanan dansçıların bir kısmı, Şehir Tiyatroları'ndan ayrıldıktan sonra Çağdaş Dans Sanatçıları Derneğini kurmuş, 2002'de de, Mustafa Kaplan ve Filiz Sızanlı tarafından İstanbul'da, günümüze dek birçok uluslararası festivalde eserlerini sergileyen Taldans kurulmuş. Sanatsal direktörleri Kaplan ve Sızanlı, aynı zamanda bireysel projelerini de geliştirmekte ve uluslararası atölyelere, panel ve konferanslara katılımları.

'Güneşin Zaptı', topluluğun yazılı bir metne dayanan ilk çalışması. Filiz Sızanlı ve Mustafa Kaplan, 15 yıl aradan sonra sahnede yeniden bir ikili olmayı denerken, ilk okuduklarında, belirli bir akışı olan olaylar örgüsünden çok, yazımda kullanılan Zaum dilinin yarattığı sürreal, absürt imgelerle dolu, karmaşık ve zengin bir metin olduğunu görmüşler.

ulaşmaya çalışmışlar. Duyguyla müzik arasındaki mesafeyi kaldırarak, çeşitli kültür ve Türk usulleri ile de, sesleri malzemeyi çeşitlemelere açan, kendi beden dillerini yeni bir örgü içinde kurgulamanın yollarını araştıran ikili, matematiksel ve mimari açılardan sesin hareketini inceleyerek yepyeni bir imla kılavuzu oluşturmuşlar.

Sahnedeki ikili, sanki 'uyum' sözcüğünün tarifi. Seste sözde, ritimde, beden dilinde kusursuz bir beraberlikleri var. Eğlenceli, mizahi da boyutu olan bir performans ulaşımlar.

Söz kullanımı çok keyifli. 'Bir' sözcüğünden yola çıkarak yapılabilecek tüm sesli ve sessiz kombinasyonları izlemek heyecan verici.

Pina Bausch, "tekrar tekrar değildir... Bir hareketi her tekrarladığınızda aslında farklı bir şey yaparsınız" demiştir. Taldans'ın bazı ilk dönem çalışmalarında olduğu gibi burada da yeğledikleri bol tekrarlı konsept, bir noktadan sonra, Pina'yı nakzedercesine kendini tekrarlamaya başlıyor. Sonuçta, çok düşünülmüş, çok çaba harcanmış da olsa, belki entelektüel tarafı bol ama duygusal yanı eksik izlenimi bırakarak yorucu olmaya başlıyor.

İlk yarıda izlediğim 'All About the Heart' son dakikalarına girdiğinde "keşke bitmese" diye düşünürken, yine 40 dakika süresi olan 'Güneşin Zaptı'nın son 10 dakikası bana biraz fazla geldi.

Yine de seyredilmesi şart, aykırı ve ayırksı bir iş. Hepinize iyi seyirler dilerim.

ÖNEMLİ NOT: Her iki performansın detayları için İKSV Festival kitapçığından alıntı yapılmıştır.

Erdoğan MİTRANI SAHNE BÜYÜSÜ

← [Tüm Yazıları](#) ✉ [İletişim](#)

[Dünya Haberleri](#)
[Toplum Haberleri](#)
[Yaşam Haberleri](#)
[Kavram Haberleri](#)

[Sanat Haberleri](#)
[Perspektif Haberleri](#)
[Ekonomi Haberleri](#)
[Söyleşi Haberleri](#)

[Bilim ve Teknoloji Haberleri](#)
[Çocuk-Aile Haberleri](#)
[Spor Haberleri](#)
[Judeo-Espanyol Haberleri](#)

[Kültür Haberleri](#)
[Sağlık Haberleri](#)
[Gençlik - Eğitim Haberleri](#)
[ArtıOnsekiz Haberleri](#)

Salom.com.tr haber içerikleri kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz, kanuna aykırı ve izinsiz olarak kopyalanamaz, başka yerde yayınlanamaz.